

CARMEL BIARNÉS

LA VEU DE LA TERRA

Josep Sebastià Cid

Article publicat a Nou Diari, 7 de març 1992

Dissabte 29 de febrer, se'ns va morir, a Ascó, Carmel Biarnés. Parlo en plural i assumeixo la veu d'un nosaltres, perquè som molts els que vam tenir la gran sort d'aprendre de la humanitat i saviesa de Carmel Biarnés. El recordarem amb la seva mirada il·lusionada, amb aquell suposat d'etern infant de cabells blancs, amb el seu somriure tebi amb què ens engrescava intensament a viure, amb les seves paraules d'enamorat del nostre riu, de la nostra gent, de la terra.

La seva era la veu de la terra. La veu d'Ascó i de Flix, i de Ribarroja, de la Palma i de la Torre, de Vinebre, de Garcia, d'una i altra Móra, de Darmós i la Serra, de Tivissa, de Llavèria, de Benissanet i Miravet, i de més enllà del Priorat i la Terra Alta. Carmel Biarnés era un fill de l'Ebre i la seva paraula tenia la força de les vores del riu de la terra resseca i aspra.

El recordarem polifacètic i autodidacte. Exemple d'una raça d'homes excepcionals que amb humilitat, en un temps molt difícil, van saber viure, com deia Salvador Espriu, per salvar-nos les paraules. En l'obra de Biarnés trobarem paraules i expressions, vivències, que ens fan reviure un món i un temps que havíem estat condemnats a l'oblit. En els anys en què el país es trobava submergit en les persecucions i en un procés de transformació que esborrava els signes de la nostra identitat, des d'Ascó, a través dels seus articles i reportatges deixava constància de la nostra existència.

Homes com Carmel Biarnés ens han tramés una saviesa que combinava tot allò que pel desig de conèixer podem trobar en els llibres i aquell saber més difícil de valorar i que només tenen aquells que com ell són capaços d'estimar, sense límits, tot allò que ens ofereix la vida. El recordarem parlant dels olis que amb àmfores d'Etovisam s'enviaren a la Roma imperial i dels vins que des de Vinebre es trametien al Vaticà, del Beat Pere Sans i dels càtars, del seminari de Tortosa i dels templers, de l'ortodòxia i de l'heterodòxia, de la Roca de la Bruixeta i del Temple del Sol. Carmel, magmàtic i apassionat, un cristià com pocs, que amb les seves mans àvides voldria haver pogut acollir tota l'obra del seu Déu d'amor.

Quan ell era entre nosaltres teníem la tranquil·litat i la confiança, que algú volia saber alguna cosa de la comarca, de poder dir. "Mira, això pregunta-li al Carmel perquè ell segur que té alguna cosa". I la casa dels Biarnés els era a tot hora oberta. I el nostre escriptor d'Ascó es desviava en atencions i regirava entre els seus papers i en la seva memòria i donava

més respostes de les que qualsevol s'hauria imaginat de trobar. I si calia ho deixava tot, pel feliç plaer de donar i d'ensenyar tot allò que de bo o interessant podia oferir. Ell no volia honors fàcils, Carmel Biarnés treballava i molt, sense fer escarafalls, perquè algun dia algú comprengués la joia d'un home que se sap fill del seu poble.

Va ser el seu amor al poble, als nostres pobles, el que el va portar a estudiar i a fer conèixer el seu passat. Va ser també per amor al poble que va lluitar aferrissadament, durament, a costa d'incomprensions i malentesos, per defensar un present i un futur de dignitat per a unes comarques que, si no són pobles, no han pogut participar del progrés equilibrat que cal reivindicar. Carmel Biarnés ha estat cor, ànima i consciència de la Ribera i és just que ho diguem ben clarament.

Carmel Biarnés se'ns en va anar amb l'última lluna d'abans de quaresma, quan diuen que les portes del cel estan obertes de bat a bat. En acabar la quaresma, el 23 d'abril, diada de Sant Jordi, el Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre, una de les entitats que ell va fundar, presentarà el darrer llibre de Carmel Biarnés "La creu de la Mitja lluna", una edició pòstuma que haurà de ser seguida d'altres publicacions perquè l'escriptor d'Ascó ens va deixar desats en els seus calaixos molts papers que no podem permetre que caiguin en l'oblit, un patrimoni històric i cultural que hauríem de saber conservar i valorar. El seu ha de ser un exemple per fer de la nostra terra i del nostre riu un espai on tots els somnis siguin possibles.